

KONDÜLOOMID ehk genitaaltüükad

Kondüloomide tekitajaks on papilloomiviirus (HPV), mis levib sugulisel teel, nakatab nahka ja limaskesti, põhjustades suguelundite limaskestal tüükalisi muutusi. Kondüloomid võivad asetseda nii välissuguelunditel kui ka emakakaelal. Viirus levib otsesel kontaktil nakatunud naha või limaskestadega, samuti võib suu ja suguelundite kontaktil ehk orogeenitaalselt kanduda huultele, kurgumandlitele või suulaele.

Haiguse peiteperiood ehk aeg nakatumisest haigustunnuste avaldumiseni on tavaliselt 2–3 kuud, kuid võib kesta ka mitu aastat. Mõnikord võib haigus kulgeda varjatult ehk latentselt – inimene on küll nakatunud, kuid iseloomulikke koemuutusi ei teki. Partneri nakatamise võimalus on kõige suurem esimesel haigusaastal, edaspidi see väheneb.

Haiguse kulg on varieeruv – kondüloomid võivad vaatamata ravile püsida või uuesti ilmuda, võivad iseenesest taandareneda ning harvadel juhtudel edasi areneda pahaloolumuliseks kasvajaks. Papilloomviirust peetakse üheks emakakaela vähi põhjustajaks. Papilloomviirus vajab ravi ja jälgimist, et ennetada kasvajaliste protsesside arengut.

Sümptomid:

- koevohandid suguelunditel – siledad ja teravatipulised kondüloomid või ümarad ja kumerad papilloomid;
- mõnikord on viiruse kahjustatud laigutaolised alad ühel tasandil ümbritseva nahapinnaga ja sama värvusega, olles tervest nahast ja limaskestast eristatavad lamedad papilloomid, mis võivad asetseda emakakaelal ja lahklihal ning tekitada piklikke valulikke lõhesid;
- sügelemine või kipitamine;
- emakakaelal paiknevad kondüloomid võivad põhjustada vahekorraaegseid veritsusi.

Uuringud:

- vaatlus;
- kondüloomi kahtlusega alad värvitakse äädikhappe või Lugoli lahusega, et tuua silmale nähtamatud muutused paremini esile;
- PAP-analüüs ehk tuperakkude analüüs;
- diagnoosimiseks ning pahaloolumulise protsessi kahtlusel, võetakse histoloogiliseks uuringuks koetükke.

Ravi

Papilloomiviiruse vastane ravi puudub. Rakendatava ravi eesmärk on kaebuseid põhjustavate nähtavate kondüloomide eemaldamine ning viiruse edasiandmise võimaluse vähendamine. Enne kondüloomide ravi uuritakse patsienti teiste sugulisel teel levivate ja kaasuvate haiguste suhtes, kuna need võivad aktiveerida papilloomiviiruse infektsiooni ja olla ravi ebaedu põhjuseks. Ravimeetod valitakse vastavalt kondüloomide asukohale:

- ravimine keemiliste ainetega – kreemid ja lahused, mis toimivad viirust sisaldavatele rakkudele söövitavalt või koe kärbumist soodustavalt;
- kirurgiline eemaldamine;
- hävitamine laserkiirte, elektrivoolu või madala temperatuuriga.

Vaktsineerimine

Kondüloomide põhjustava papilloomiviiruse vastu on võimalik vaktsineerida. Vaktsineerimine koosneb kolmest süstist, mis tehakse kindla skeemi järgi. Regionaalhaigla pakub vaktsineerimist tasulise teenusena, vaktsineerimine toimub arstivisiidi ajal. Tasulisele vaktsineerimisele soovijatel tuleb eelnevalt pöörduda günekoloogi vastuvõtule. Vastuvõtule saab registreerida naistehaiguste polikliiniku registratuuri telefonil 617 2361. Vaktsineerimise vajadus lepitakse kokku günekoloogiga.

Koostanud naistehaiguste keskus (2018).